

економіки й зарплат; другий – збільшити кількість робочих місць, щоб змінити співвідношення працюючих і непрацюючих. Не може бути такого неухильного зниження кількості платників у ПФУ, як останніми роками, оскільки цього ніяка система не витримає [4].

Отже, вищезазначені фактори справляють негативний вплив на процеси формування фінансових ресурсів державного пенсійного страхування та, відповідно, розбалансовують дохідну й видаткову частини бюджету ПФУ. Для покращення стану системи пенсійного страхування слід використовувати комплексний підхід та орієнтуватися на перспективу, оскільки рішення на короткостроковій дії не здатні вирішити сукупність масштабних проблем у сфері пенсійного забезпечення.

Література:

1. Сидорчук А. А. Теоретичні засади формування та використання фінансових ресурсів державного пенсійного страхування. *Науковий вісник Чернівецького університету*. Економіка. 2013. Вип. 650-652. С. 93-100.

2. Пенсійний фонд. Ціна держави. URL: <http://cost.ua/budget/deficit/pension>. (дата звернення: 05.10.2018).

3. Драбик О. М. Формування бездефіцитного бюджету Пенсійного фонду для забезпечення належного соціального захисту населення. *Причорноморські економічні студії*. 2016. Вип. 12(1). С. 58-62.

4. Лібанова Е. «Потрібно стимулювати економію». *Дзеркало тижня*. 2015. №10 (206). Дата оновлення: 30.03.2015. URL: http://www.nas.gov.ua/text/pdfNews/Libanova_interview_DT210315.pdf (дата звернення: 06.10.2018).

Дячук Анастасія Сергіївна

ст. гр. ФМ-22, ТНЕУ

Науковий керівник – к.е.н., доцент Коваль С. Л.

ОСОБЛИВОСТІ ВИДАТКІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ НА ОСВІТУ

Провідна роль у забезпеченні ефективного, стабільного розвитку держави належить бюджету, який є невід'ємною частиною ринкових відносин і одночасно ринковим інструментом реалізації державної політики. Від бюджету залежить фінансове середовище, що впливає на швидкий розвиток ринкових відносин, забезпечує макроекономічну рівновагу в економіці.

Видатки бюджетів на освіту спрямовані на створення потенціалу економічного зростання як найважливішого фактора у забезпеченні національної безпеки та добробуту країни, благополуччя кожної людини.

Саме фінансування освіти визнається однією із найважливіших інвестицій у людський капітал [1].

Необхідність зростання обсягу бюджетних коштів, що витрачаються на розвиток освіти, зумовлена завданнями підвищення ефективності та конкурентоспроможності економіки, структурними зрушеннями у сфері зайнятості, що визначають постійну потребу у підвищенні кваліфікації та підготовці кадрів, зростанні їх професійної мобільності. Існування зазначених факторів спричиняє необхідність пошуку нових підходів до вирішення питань бюджетного фінансування освіти.

Саме завдяки постійному зростанню видатків на освіту розвинуті країни зберігають провідні позиції у світовій економіці.

В Україні фінансування освіти відбувається за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів. Відповідно до Бюджетного кодексу України розподіл коштів між рівнями бюджетної системи відбувається з урахуванням принципу субсидіарності, тобто базується на максимальному наближенні надання послуг до споживача [2].

Так, у місцевих бюджетах зосереджено понад 60% видатків на освіту (зокрема, фінансове забезпечення освітніх закладів нижчих рівнів — дошкільної та середньої освіти).

Фінансування освіти на місцевому рівні відбувається за рахунок субвенцій. Відповідно до чинного законодавства України субвенції — це міжбюджетні трансферти які використовуються на певну мету в порядку, визначеному органом, який прийняв рішення про надання субвенції [2].

Субвенція спрямовується на оплату поточних видатків таких типів навчальних закладів:

- 1) загальноосвітні навчальні заклади усіх ступенів;
- 2) шкільні відділення навчально-виховних комплексів «дошкільний навчальний заклад — загальноосвітній навчальний заклад», «загальноосвітній навчальний заклад — дошкільний навчальний заклад»;
- 3) спеціалізовані школи (школи-інтернати), включаючи школи-інтернати з поглибленим вивченням окремих предметів і курсів для поглибленої підготовки дітей в галузі науки і мистецтв, фізичної культури і спорту, інших галузях, ліцеї з посиленою військово-фізичною підготовкою; ліцеї (ліцеї-інтернати); гімназії (гімназії-інтернати); колегіуми (колегіуми-інтернати);
- 4) вечірні (змінні) школи;
- 5) загальноосвітні навчальні заклади для громадян, які потребують соціальної допомоги та реабілітації: загальноосвітні школи-інтернати, загальноосвітні санаторні школи-інтернати; спеціальні загальноосвітні школи-інтернати; загальноосвітні навчальні заклади для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, дитячі будинки (крім дитячих будинків сімейного типу та прийомних сімей);

б) спеціальні загальноосвітні навчальні заклади для дітей, які потребують корекції фізичного та/або розумового розвитку, навчально-реабілітаційні центри [3].

Як свідчить практика, сучасна система фінансування загальноосвітніх закладів не повністю забезпечує покриття необхідних видатків за рахунок бюджетних коштів. Законодавство України визначає пріоритетність освіти в державній політиці, при цьому застосовується нормативний підхід до визначення потреби у фінансуванні загальноосвітніх шкіл на основі стандартів витрат. Стандарти, які встановлені, придатні лише для розрахунку фінансування видатків великих шкіл.

На нашу думку, до стратегічних напрямів удосконалення системи бюджетного фінансування освіти варто віднести:

– забезпечення ефективного розподілу фінансових ресурсів на видатки освітніх послуг з місцевих бюджетів у розмірах, достатніх для розвитку навчальних закладів, враховуючи стан матеріально-технічної бази, можливості відтворення потенціалу науково-педагогічних кадрів та розвитку освіти і науки;

– посилення контролю та здійснення систематичного аналізу цільового використання коштів на освіту, забезпечення дієвих механізмів громадського контролю за їх витрачанням;

– удосконалення методів визначення обсягів фінансування освіти та розробка нормативів фінансування із врахуванням мінімальних соціальних стандартів, які дозволять встановити нижню межу обов'язкового фінансового забезпечення розвитку освіти [4].

З огляду на вищезазначене, можна зробити висновок, що ефективний розвиток освітніх послуг в Україні вимагає вдосконалення бюджетного фінансування освітніх закладів. Головною метою змін має стати висока якість надання освітніх послуг, що сприятиме розвитку інтелектуального потенціалу країни.

Література:

1. Волошин М. Роль держави у зростанні видатків на розвиток людського капіталу. *Економічний вісник університету*: збірник наукових праць учених та аспірантів ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». 2010. № 14. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Evu/2010_14/Voloshin.pdf.

2. Бюджетний кодекс України. URL: https://www.e-reading.club/chapter.php/1002290/62/Byudzhetniy_Kodeks_Ukraini.html.

3. Про деякі питання надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам: постанова Кабінету Міністрів України від 14 січня 2015 р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/247889101>.

4. Малишко В.В. Фінансування вищої освіти в Україні: проблеми та перспективи. *Молодий вчений*. 2016. № 2. С. 64–67.